

בְּבְרִית, נִוְקְמָא (ויחי ר"ג ע"ב) דְּנִקְמִין מִנִּיהּ, הָאִי חָרַב הוּא.
 הֵדָא הוּא דְכְתִיב, (איוב י"ט) כִּי חָמָה עֲוֹנוֹת חָרַב. מֵאִי
 טַעְמָא. בְּגִין דְּמֵאן דְּמִשְׁקַר בְּבְרִית, פְּרִישׁ
 תִּיאֻבְתָּא, וְלֹא נָטִיל מֵאן דְּנָטִיל, וְלֹא יְהִיב לְאַתְרֵיהּ,
 דְּהָא לָא אֲתַעַר לְגַבִּיהּ אֲתְרֵיהּ. וְכֹל מֵאן דְּנָטִיר לֵיהּ
 לְהָאִי בְרִית, אִיהוּ גָרִים לְאַתְעָרָא לְהָאִי בְרִית לְאַתְרֵיהּ.
 וְאַתְבְּרַכָּאן עֲלָאִין וְתַתָּאִין.

מֵאן אֲתַעַר הָאִי בְרִית לְאַתְרֵיהּ. כַּד אֲשַׁתְּכַחוּ זַכָּאִין
 בְּעֲלָמָא. מְנָא לֹן, מֵהֲכָא, דְכְתִיב, (שמות ו') וְגַם
 הִקְיִמוּתֵי אֶת בְּרִיתֵי אֲתָם לְתַת לָהֶם אֶת אֶרֶץ כְּנַעַן אֶת
 אֶרֶץ מְגוּרֵיהֶם. מֵאִי מְגוּרֵיהֶם. כְּמָה דְאֵת אֲמַר גּוּרוּ לָכֶם
 מִפְּנֵי חָרַב. בְּגִין דְּאִיהוּ אֲתַר, דְּאֲשַׁדִּי מְגוּר בְּעֲלָמָא, וְעַל
 דְּאִ גּוּרוּ לָכֶם מִפְּנֵי חָרַב.

אֲשַׁר גָּרוּ בֵּהּ, מִיּוֹמָא דְאֲתַקְרִיבוּ לְגַבִּי קוּדְשָׁא בְרִיךְ
 הוּא, דְּחִילוּ בֵּהּ דְחִילוּ, וְדְחִילוּ (נ"א וְדְחִילוּ דְחִילוּ) עֲלָאָה
 בֵּהּ לְמִיטַר פְּקוּדוּי. דְּאִי בְּהָאִי לֹא יִשְׁדִּי (נ"א דְהָא לֹא אֲשַׁדִּי)
 דְּחִילוּ עַל רִישֵׁיהּ דְּבַר נֶשׁ, לֹא דְחִיל לֵיהּ לְקוּדְשָׁא בְרִיךְ
 הוּא לְעֲלָמִין בְּשָׂאֵר פְּקוּדוּי.

תָּא חֲזִי, בְּאַתְעָרוּתָא דְלַתְתָּא, כַּד אֲתַעְרוּ יִשְׂרָאֵל לְגַבִּי
 קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, וְצוּוחוּ לְקַבְּלֵיהּ, מֵה כְּתִיב,
 וְאִזְכּוֹר אֶת בְּרִיתִי, דְּהָא בְּבְרִית הוּי זְכוֹר. וְכַדִּין אֲתַעַר

תִּיאֻבְתָּא, לְאַתְקִשְׁרָא כֻּלָּא בְּקִשְׁוֹרָא חַד. פִּיּוֹן דְּתֵאִי
 בְּרִית אֲתַעַר, הָא קִשְׁוֹרָא דְּכֻלָּא אֲתַעַר. וְאַזְכּוֹר אֶת
 בְּרִיתִי, לְאַזְדְּוּגָא לִיָּה בְּאַתְרֵיהּ. וְעַל דָּא, לְכֵן אָמֹר
 לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֲנִי ה'.

(שמות ו) וַיִּדְבַר ה' אֶל מֹשֶׁה וְאֵל אֶהֱרֹן וַיִּצְוֶם אֶל בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל וְאֵל פְּרַעֲהַ מֶלֶךְ מִצְרַיִם. ר' יוֹסִי אָמַר, אֶל
 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְדַבְרָא לֹוֹן בְּנַחַת פְּדִקָּא חֲזִי, (דף כ"ו ע"ב) וְאֵל
 פְּרַעֲהַ: לְאַנְהַגָּא בֵּיהּ יְקָר, וְאוּקְמוּהָ.

אָמַר רַבִּי יִיסָא, אָמַאי סָמִיךְ הָכָא (שמות ו) אֵלֶּה רָאשֵׁי בֵּית
 אֲבוֹתָם. אֵלָא, אָמַר לִיָּה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּדִבְרוּ
 לֹוֹן לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּנַחַת, דְּאָף עַל גַּב דְּאִינּוֹן יִתְבִּי
 בְּפוּלְחָנָא קִשְׁיָא, מְלַכִּין בְּנֵי מְלַכִּין אִינּוֹן. וּבְגִין כַּף,
 כְּתִיב, אֵלֶּה רָאשֵׁי בֵּית אֲבוֹתָם אֵלִין דְּאֵת חָמִי, רִישֵׁי בֵּית
 אֲבֹהֵן אִינּוֹן.

אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, דְּכֻלְּהוּ לָא שְׁקֵרוּ נִימוּסֵיהוֹן, וְלָא
 אֲתַעְרְבוּ בְּעַמָּא אַחְרָא אֵלִין אִינּוֹן דְּקִיָּמוּ
 בְּדוּכְתֵייהוּ קְדִישָׁא, וְלָא שְׁקֵרוּ לְאַתְעָרְבָא בְּהוּ בְּמִצְרַיִם.
 אָמַר רַבִּי אַחָא, בְּגִין לְאַיִתְאַה לְמֹשֶׁה וּלְאַהֲרֹן, דְּאִינּוֹן
 אֲתַחְזוֹן לְאַפְקָא לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל, וְלִמְלָלָא לְפְרַעֲהַ,
 וְלִרְדָּאָה לִיָּה בְּחוּטְרָא, בְּגִין דְּבְכַל רִישֵׁיהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל, לָא
 אֲשַׁתְּכַח כְּוֹתֵייהוּ.

תָּא חֲזִי, (שמות ו') וְאֶלְעֶזֶר בֶּן אֶהֱרֹן לָקַח לוֹ מִבְּנוֹת פּוּטִיאל
 לוֹ לְאִשָּׁה וַתֵּלֶד לוֹ אֶת פִּינְחָס אֱלֹהֵי רָאשֵׁי אֲבוֹת
 הַלְוִיִּם. וְכִי אֱלֹהֵי רָאשֵׁי, וְהָא הוּא בְּלַחֲדוּי הָוָה. אֶלְא,
 בְּגִין דְּפִינְחָס קָיִים כַּמָּה אֲלִפִּין וּרְבוּוֹן מִיִּשְׂרָאֵל, וְהוּא
 קָיִים לְרָאשֵׁי אֲבֹהָן, (לִיּוֹאִי) פְּתִיב בֵּיהּ אֱלֹהֵי.

תּוּ, וַתֵּלֶד לוֹ אֶת פִּינְחָס אֱלֹהֵי רָאשֵׁי, אוֹבְדָא דִּרְיִשֵׁי
 דְּלִיּוֹאִי אֲשֶׁתְּכַח בֵּיהּ, וּמָה דְּאִינּוֹן (ויקרא נ"ו ע"ב) גָּרְעוּ
 וְאֶתּוּקְדוּ, הוּא אֲשֶׁלִּים, וְרוּחַ כְּהוֹנָתָא דִּילְהוֹן, וְשִׂרְיָא
 בֵּיהּ טַסְטוּקָא דִּתְרוּוּיָהּ. אוֹבְדָא דִּרְיִשֵׁי דְּלִיּוֹאִי אֲשֶׁתְּכַח
 בֵּיהּ, וּמָאן נִינְהוּ. נָדָב וְאֲבִיהוּא. אִינּוֹן פְּרִישׁוּ אֶת קָיִמָא
 מֵאֲתָרִיהּ, וְהוּא אֲתָא וְחֵבֵר לוֹן. בְּגִין כֶּךָ, אֲתִיָּהִיב לֵיהּ
 יְרוּתָא, וְרוּחָא דִּתְרוּוּיָהּ. וְאֲדַכֵּר הַכָּא עַל מַה דְּלֵהוּי
 לְבַתֵּר.

וְאִי תִימָא, אֲמַאי אֲדַכֵּר הַכָּא פִּינְחָס. אֶלְא חָמָא קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא לְאֶהֱרֹן, בְּשַׁעְתָּא דְּאָמַר וְאֶזְכּוֹר אֶת
 בְּרִיתִי, דְּזִמְיִנִין תְּרִין בְּנוֹהֵי דְּאֶהֱרֹן לְאַפְגָּמָא לֵיהּ לְהֵאִי
 בְּרִית, וְהִשְׁתָּא דְּקָא מְשִׁדֵּר לֵיהּ לְמִצְרַיִם, בְּעָא לְאַעְבְּרָא
 לֵיהּ לְאֶהֱרֹן, דְּלֵא לְמִיָּהֵךְ בְּשִׁלְיַחוּתָא דָּא. פִּיּוֹן דְּחָמָא
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּקָאִים פִּינְחָס וְקָיִים לֵיהּ לְהֵאִי בְּרִית
 בְּאֲתָרִיהּ, וְאֶתְקִין עֶקְיָמָא דִּילְהוֹן, מִיַּד הוּא אֶהֱרֹן וּמִשָּׁה.
 אָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הִשְׁתָּא הוּא אֶהֱרֹן, אִיהוּ אֶהֱרֹן
 דְּקַדְמִיתָא.

(שמות ו') הוא אֶהְרֵן וּמֹשֶׁה אֲשֶׁר אָמַר ה' לָהֶם הוֹצִיאוּ אֶת
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וְגו'. הוא אֶהְרֵן וּמֹשֶׁה. הֵם
אֶהְרֵן וּמֹשֶׁה מִבְּעֵי לֵיה. אֱלֹא, לְאֶכְלָלָא דָּא בְּדָא, רוּחָא
בְּמִיָּא. הוּא מֹשֶׁה וְאֶהְרֵן: לְאֶכְלָלָא מִיָּא בְּרוּחָא, וְעַל דָּא
כְּתִיב הוּא, וְלֹא הֵם.

רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי אַבָּא, הוּוּ שְׂכִיחֵי לִילִיָּא חַד בְּבִי
אוֹשְׁפִיזֵיהוּ בְּלוּד, קָמוּ לְאַשְׁתַּדְלָא בְּאוּרִייתָא.
פֶּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (דברים ד') וַיִּדְעַתְּ הַיּוֹם וְהַשְּׁבוֹת אֶל
לְבַבְךָ כִּי ה' הוּא הָאֱלֹהִים. הָאִי קָרָא הָכִי מִבְּעֵי לֵיה.
וַיִּדְעַתְּ הַיּוֹם כִּי ה' הוּא הָאֱלֹהִים וְהַשְּׁבוֹת אֶל לְבַבְךָ. (אֱלֹא
זְכָאָה הוּא מֵאֵן דָּאֲשַׁתְּדַּל בְּאוּרִייתָא) תּוּ, (תא חז"י) וְהַשְּׁבוֹת אֶל לְבַבְךָ מִבְּעֵי
לֵיה.

אֱלֹא, אָמַר מֹשֶׁה, אִי אַתְּ בְּעֵי לְמִיקָם עַל דָּא, וְלִמְנַדַּע
כִּי ה' הוּא הָאֱלֹהִים, וְהַשְּׁבוֹת אֶל לְבַבְךָ וּכְדִין
תִּנְדַּע לֵיה. לְבַבְךָ: יִצָּר טוֹב וַיִּצָּר רָע, דְּאֶתְכַלִּיל דָּא
בְּדָא, וְאִיהוּ חַד, כְּדִין תִּשְׁכַּח כִּי ה' הוּא הָאֱלֹהִים, דְּהָא
אֶתְכַלִּיל דָּא בְּדָא, וְאִיהוּ חַד. וְעַל דָּא וְהַשְּׁבוֹת אֶל
לְבַבְךָ, לְמַנְדַּע מְלָה.

תּוּ אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, חֲיִיבִין, עֲבָדִין פְּגִימוֹתָא לְעִילָא,
מֵאִי פְּגִימוֹתָא. דְּשִׁמְאֵלָא לָא אֶתְכַלִּיל בִּימִינָא. דְּיִצָּר
רָע לָא אֶתְכַלִּיל בִּיצָר טוֹב, בְּגִין חוּבִייהוּ דְּבְנֵי נִשְׂא.

וּפְגִימוֹ לֹא עֲבָדִי, אֶלָּא לֹון מִמֶּשׁ, הֲדָא הוּא דְכִתְיב,
 (דברים ל"ב) שִׁחַת לוֹ לֹא בְנֵי מוֹמִים. כְּבִיכּוֹל עֲבָדִי וְלֹא
 עֲבָדִי. עֲבָדִי: דְּלֹא יִתְמַשֵּׁךְ עַל־יְהוּ בְרַפָּאן דְּלַעֲיִלָּא, כְּמָה
 דְּאֵת אִמֵּר (דברים י"א) וְעֲצַר אֶת הַשָּׁמַיִם וְלֹא יִהְיֶה מָטָר. וְלֹא
 עֲבָדִי: דְּהָא שְׁמַיָּא נְטְלֵי לֹון לְגַרְמֵייהוּ בְרַפָּאן מֵאֵי
 דְּאֶצְטְרִיךְ. וְלֹא נְטְלֵי לְאִמְשָׁכָא לְתַתָּא וְדֵאֵי מוֹמִים
 דְּאֵינֹון חֵיִיבִין אֵיהוּ.

תוּ, לוֹ בּוֹ, דְּלֹא אֶתְכֻלִּיל יְמִינָא בְּשִׁמְאָלָא, בְּגִין דְּלֹא
 יִתְמַשְׁכוּן בְּרַפָּאן לְתַתָּא. לֹא בְּאֶל־הָ, דְּהָא לֹא נְטְלֵי
 לְאִתְמַשְׁכָּא לְתַתָּאֵי. מֵאֵן גָּרִים דָּא. בְּגִין דְּחֵיִיבִין
 מִפְּרִישֵׁין יֵצֵר רַע מֵיֵצֵר טוֹב, וּמִתְדַבְּקִין בֵּיֵצֵר רַע.

תָּא חֲזִי יְהוּדָה אֲתֵי (דף כ"ז ע"א) מִסְטָרָא דְשִׁמְאָלָא, וְאֶתְדַבֵּק
 בִּימִינָא, בְּגִין לְנִצְחָא עֲמִין, (ויחי רמ"ג ע"א) וְלְתַבְרָא
 חִילִיָּהוֹן. דְּאֵי לֹא אֶתְדַבֵּק בִּימִינָא, לֹא יִתְבַּר חִילִיָּהוֹן.
 וְאֵי תִימָא אִמָּאֵי בִימִינָא. וְהָא שְׁמַאֲלָא אֶתְעַר דֵּינִין
 בְּעַלְמָא.

אֶלָּא רוּזָא דָּא, בְּשַׁעֲתָא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא דֵּן לְהוּ
 לְיִשְׂרָאֵל, לֹא דֵּן לְהוּ אֶלָּא מִסְטָרָא דְשִׁמְאָלָא,
 בְּגִין דְּיְהֵא דְחֵי לֹון בְּשִׁמְאָלָא, וּמְקָרַב בִּימִינָא. אֲבַל
 לְשָׂאֵר עֲמִין, דְּחֵי לֹון בִּימִינָא, וּמְקָרַב לֹון בְּשִׁמְאָלָא.
 וְסִימְנִיךְ (שלח לך קפ"ח ע"א) גַּר צֶדֶק, דְּחֵי לֹון בִּימִינָא, כְּמָה

דְּכַתִּיב, (שמות ט"ו) יִמְיֶנֶךָ ה' נִאֲדָרִי בַּכַּח יִמְיֶנֶךָ ה' תִּרְעֵץ
 אוֹיֵב. מִקְרֵב לֹוֹן בְּשִׂמְלֵא לֹא כִּמָּה דְאִמְרוֹן.
 בְּגִינֵי כַּךְ, יְהוּדָה דְאִיהוּ מִסִּטֵּר שְׂמֵאלָא, אֶתְדַבֵּק
 בִּימֵינָא, וּמִטְלָנֹוי לִימֵינָא. וְאִינֹון דְעֵמִיָּה
 אֶתְחַבְּרוּ כְּלָהוּ לִימֵינָא. יִשְׁשַׁכֵּר דְלָעֵי בְּאוֹרֵייתָא, דְאִיְהִי
 יִמֵּינָא, דְכַתִּיב, (דברים ל"ג) מִימֵינוּ אֵשׁ דַּת לָמוּ. זְבוּלוֹן
 דְאִיְהוּ תַמִּיךְ אוֹרֵייתָא יִמֵּינָא, (קע"ד ע"ב וישלח קע"ב) כִּמָּה דַּת
 אָמַר שׁוֹק הַיָּמִין. וְעַל דָּא יְהוּדָה אֶתְקַשֵּׁר מִסִּטְרָא דָּא
 וְדָא. צָפוֹן בַּמִּיָּם, שְׂמֵאלָא בִימֵינָא.
 רְאוּבֵן דְחָטָא לְגַבֵּי אָבוּי, (פקודי רכ"ג ע"א) שָׂרָא בִימֵינָא,
 וְאֶתְקַשֵּׁר בְּשִׂמְלֵא לֹא, וְאֶתְדַבֵּק בֵּיהּ. וְעַל דָּא,
 אִינֹון דְאֶשְׁתַּכְּחוּ עֵמִיָּה, אִינֹון שְׂמֵאלָא. שְׂמֵעוֹן דְאִיְהוּ
 שְׂמֵאלָא מִסִּטְרָא דְשׁוֹר, דְכַתִּיב, (יחזקאל א') וּפְנֵי שׁוֹר
 מִהַשְּׂמֵאל. גָּד שׁוֹקָא שְׂמֵאלָא, כְּתִיב (בראשית מ"ט) גָּד גְּדוּד
 יְגוּדָנוּ וְהוּא יְגוּד עֶקֶב. הָכָא, אֶתְדַבֵּק דְרוּם בְּאַשָּׂא,
 יִמֵּינָא בְּשִׂמְלֵא לֹא.
 וְעַל דָּא הָא דְאִמְרוֹן וְהַשְּׁבוֹתָ אֶל לְבַבְךָ, (תרומה קס"ב ע"ב)
 לְאַכְלִלָא לֹוֹן כַּחַדָּא, שְׂמֵאלָא בִימֵינָא. כְּדִין תִּדְעַ
 (דברים ד') כִּי ה' הוּא הָאֱלֹהִים. אָמַר רַבִּי אַבָּא וְדָאֵי הָכִי
 הוּא, וְהַשְּׁתָא יְדִיעָא, הוּא אֶהְרֹן וּמֹשֶׁה, הוּא מֹשֶׁה
 וְאֶהְרֹן, רוּחָא בְּמֵיָא, וּמֵיָא בְּרוּחָא, לְמַהוּי חַד. וְעַל דָּא
 כְּתִיב הוּא.

ר' אבא פתח ואמר, (דברים ו) ואהבת את ה' אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך. פהאי גוונא הכא אתרמיז יחודא קדישא, ואזהרה הוא לבר נש, ליחדא שמה קדישא כדקא יאות, ברחימו עלאה. בכל לבבך: דא ימינא ושמאלא (נ"א קדישא) דאקרי יצר טוב ויצר רע. ובכל נפשך: דא נפש דוד, דאתיהיבת בינייהו. ובכל מאדך לאכללא לון לעילא באתר דלית ביה שעורא. הכא הוא יחודא שלים למרחם ליה לקודשא בריך הוא כדקא יאות.

תו, ובכל מאדך: דא יעקב, דאיהו אחיד לכל סטרין, וכלא הוא יחודא שלים כדקא יאות, בגיני פך, הוא אהרן ומשה הוא משה ואהרן, כלא הוא חד בלא פרודא.

(שמות ז) כי ידבר אליכם פרעה לאמר. רבי יהודה פתח ואמר, (תהלים קי"ט) מה אהבתי תורתך כל היום היא שיחתי. וכתיב, (תהלים קי"ט) חצות לילה אקום להודות לך על משפטי צדקך. תא חזי, דוד איהו מלפא דישראל, ואצטריך למידן עמא, לדברא לון לישראל, פרעיא דמדבר עאניה דלא יסטון מאורחא דקשוט. הא בלילה כתיב, חצות לילה אקום להודות לך על משפטי צדקך. ואיהו אתעסק באורייתא ובתושבחן דקודשא בריך הוא, עד דאתי צפרא.

וְאִיהוּ אֲתַעַר צְפָרָא, כְּמָה דְכְתִיב, (תהלים נ"ז) עוֹרָה כְּבוֹדֵי
 עוֹרָה הַנֶּבֶל וְכִנּוֹר אֶעֱיָרָה שָׁחַר. כִּד אֲתִי יִמָּמָא,
 אֲמַר הָאִי קָרָא, מָה אֶהְבֵּתִי תוֹרְתְךָ כָּל הַיּוֹם הִיא שִׁיחָתִי.
 מֵאִי כָּל הַיּוֹם הִיא שִׁיחָתִי. אֵלָא, מִכָּאן אוֹלִיפְנָא, דְּכָל
 מֵאן דִּישְׁתַּדַּל בְּאוֹרֵייתָא, לְאַשְׁלָמָא דִּינָא עַל בּוֹרֵייהָ,
 כְּאִילוּ קַיִים אוֹרֵייתָא כְּלָא. בְּגִין כְּךָ, כָּל הַיּוֹם הִיא
 שִׁיחָתִי.

תָּא חֲזִי, בְּיוֹמָא אֲשֶׁתַּדַּל בְּאוֹרֵייתָא, לְאַשְׁלָמָא דִּינִין.
 בְּלִילִיא, אֲשֶׁתַּדַּל בְּשִׁירִין וְתוֹשְׁבָחַן, עַד דְּאֲתִי
 יִמָּמָא. מֵאִי טַעְמָא. כָּל יוֹמָא אֲתַעְסַק לְאַשְׁלָמָא דִּינִין,
 בְּגִין לְאַכְלָלָא שְׁמַאלָא בִּימִינָא. בְּלִילִיא, בְּגִין לְאַכְלָלָא
 דְּרֵגָא דִּילִילִיא בִּימָמָא.

וְתָא חֲזִי, (תרומה קמ"ה ע"א) בְּיוֹמֵי דְדוֹד מְלָכָא, הוּוּה מְקָרֵב
 כָּל אֵיבּוֹן (תהלים ק"ד) חֵיתוּ שְׂדֵי, לְגַבֵּי יַמָּא. פִּיּוֹן
 דְּאֲתָא שְׁלֵמָה, נִפְקַ יַמָּא וְאֲתַמְלִי, וְאֲשְׁקִי לְהוּ. הִי מַנְיֵיהוּ
 אֲתַשְׁקִיין בְּקַדְמֵיתָא. הָא אוּקְמוּתָא. אֵלִין תַּנְיִנְיָא רַבְרַבִּין
 עֲלָאִין, דְּכְתִיב בְּהוּ, (בראשית א') וּמְלָאוּ אֶת הַיָּמִים בַּיָּמִים
 אֲמַר רַבִּי (דף כ"ז ע"ב) אֶלְעָזָר, בְּסִטְרָא יַמִּינָא עֲלָאָה, נִפְקִין
 תְּלִיסַר מְבוּעֵין עֲלָאִין, נְהַרִין עֲמִיקִין, אֵלִין
 סְלִקִין, וְאֵלִין נַחְתִּין, עֵייל כָּל חַד בְּחַבְרִיהָ. חַד אֲפִיק
 רִישִׁיהָ, וְאֶעִיל לִיהָ בְּתַרִין גּוּפִין, חַד גּוּפָא דְנַהֲרָא נְטִיל

מִיָּמִין לְעֵילָא, אֶפְרִישׁ לְתַתָּא אֶלְפָּה יְאוּרִין, נִפְקִין
לְאַרְבַּע סְטָרִין.

מֵאֵינּוֹן נַהְרִין מִבּוֹעֵין תְּלִיסֶר, מִתְּפָרְשָׁן תְּלִיסֶר יְאוּרִין,
עֵאלִין וְנִטְלֵי מֵיָא, אַרְבַּע מָאָה וְתִשְׁעִין וְתִשְׁעָה
יְאוּרִין וּפְלָגָא, מִסְטָרָא דָא. וְאַרְבַּע מָאָה וְתִשְׁעִין וְתִשְׁעָה
יְאוּרִין וּפְלָגָא, מִסְטָרָא דָא בְּשִׁמְאָלָא. אֲשֶׁתְּאֵר פְּלָגָא
מִכָּאן, וּפְלָגָא מִכָּאן, וְאַתְעָבִיד חֵד. דָּא אָעִיל בֵּין
יְאוּרִין, וְאַתְעָבִיד חוּיָא.

רִישָׁא: סוּמָקָא כּוֹרְדָא. קִשְׁקֵשׁוּי: תְּקִיפִין כְּפָרְזֻלָא.
גִּדְפוּי: גִּדְפִין שְׁטָאן וְאַתְפָּרְשָׁן לְכָל אֵינּוֹן
יְאוּרִין. כֵּד סְלִיק זַנְבִּיחָה, (נ"א לְגַבִּיחָה) מְחֵי וּבִטְשׁ לְשֶׁאֵר נוּנִין,
לִית מֵאן דִּיקוּם קַמִּיָּה.

פּוּמִיָּה: מְלַהֲטָא אֲשָׁא. כֵּד נְטִיל בְּכָל אֵינּוֹן יְאוּרִין,
מְזַדְעָזְעוּן שְׁאֵר תְּנִינֵיָא, וְעַרְקִין וְעֵאלִין בִּימָא.
חֵד לְשַׁבְעִין שְׁנִין רַבִּיץ לְסְטָרָא דָא. וְחֵד לְשַׁבְעִין שְׁנִין
רַבִּיץ לְסְטָרָא דָא. אֶלְפָּה יְאוּרִין חֶסֶר חֵד אֶתְמַלְיִין מִנִּיָּה.
דָּא תְנִינָא, רַבִּיץ בֵּין אֵינּוֹן יְאוּרִין.

כֵּד נְטִיל נֶפֶק חֵד פְּסוּתָא דְאֲשָׁא בְּקִלְיָפִין, כְּלָהוּ קִימִין
וְזַעֲפִין בְּזַעֲפוּי, (נ"א וְזַקִּפִין בְּעַנְפוּי) מִתְעַרְבִין אֵינּוֹן יְאוּרִין
לְעֵין (נ"א דְעֵין) תְּכָלָא אוּכְמָא. וְגִלְגְּלִין נְטִלִין לְאַרְבַּע סְטָרֵי
דְעֵלְמָא. זַקִּיף זַנְבִּיחָה, מְחֵי לְעֵילָא, מְחֵי לְתַתָּא, כְּלָא
עַרְקִין קַמִּיָּה.

עַד דְּלִסְטָר צָפוֹן, קָם חַד שְׁלֵהוּבָא דְאַשָּׁא, וְכְרוּזָא קָרִי,
 אֲזִדְקָפוּ סַבְתִּין אֲתַבְּדְרוּ לְד' זְוִיין, הָא אֲתַעַר מֵאן
 דְּשׁוּי קַדְלָא, עַל אַנְפוּי דִּתְנִינָא, כְּמָה דְאַתְמַר, (יחזקאל כ"ט)
 וְנִתְתִי חַחִים בְּלַחְיֵיךָ וְגו'. כְּדִין כְּלָהוּ אֲתַבְּדְרוּן. וְנִקְטִין
 לִיָּה לְתַנִּינָא, וְנִקְבִי אַנְפוּי בְּסִטָר עֲלֵעוּי, וְעֲאֲלִין לִיָּה
 לְנוֹקְבָא דִּתְהוּמָא רַבָּא, עַד דְאַתְבַּר חֵילִיָּה, כְּדִין אֲהַדְרוּ
 לִיָּה לְנַהֲרוּי. (נ"א לְנַחְרוּי)

חַד לְשַׁבְעִין שָׁנִין עֲבָדִין לִיָּה כְּדִין, בְּגִין דְּלֹא יִטְשֵׁטֵשׁ
 אֲתַרִּין דְּרַקִּיעִין וְסַמְכֵיָּהוּ. וְעֲלֵיָּהוּ כְּלָא אֲוָדָן,
 וּמְבָרְכָאן וְאֲמַרִּין, (תהלים צ"ה) בּוֹאוּ נִשְׁתַּחֲוּהוּ וְנִכְרַעַה
 נְבֻרְכָה לְפָנֵי ה' עוֹשֵׁנוּ.

תְּנִינֵיָּא עֲלֵאִין אֵילִין (ס"א לְעֵילָא) קִיִּמִין אֵינּוֹן
 דִּמְתַּבְּרַכָּאן, כְּמָה דְאַתְ אָמַר (בראשית א') וַיְבָרַךְ
 אוֹתָם אֱלֹהִים. אֵילִין שְׁלִטִין עַל כָּל שְׂאָר נוּנִין, דְּכַתִּיב
 וּמְלָאוּ אֶת הַמַּיִם בַּיַּמִּים. וְעַל דָּא כְּתִיב, (תהלים ק"ד) מִה רַבּוּ
 מַעֲשֵׂיךָ ה' כָּלֵם בְּחַכְמָה עָשִׂיתָ.

תּוֹסַפְתָּא

אַשְׁכּוּל הַכּוּפָר דּוּדֵי לִי. אַשְׁכּוּל: דָּא אֵימָא
 עֲלָאָה. מַה אַשְׁכּוּל מְתַקְשֵׁט בְּכַמָּה עֲלִין בְּכַמָּה
 זְמוּרוֹת לְיִשְׂרָאֵל דְּאֲכַלִּין לִיָּה, הָכִי שְׂכִינְתָא עֲלָאָה,
 מְתַקְשֵׁטת בְּכַמָּה קְשׁוּטִין דְּשְׁמֹנָה כְּלִים, מִכְּמָה קָרְבַּנִין,

מִכְפָּה מִיְנֵי תַכְשִׁיטִין דְּכַפְרָה לְבִנְהָא, וְאִיהִי קָמַת בְּהוֹן
 קָמִי מַלְכָּא, וּמִיד (בראשית ט') וְרֵאִיתִיהָ לְזִכּוֹר בְּרִית עוֹלָם.
 וַיְהִיבַת (ס"א לון שאלתין דלהון) לָן שְׁאִילְתִּין דִּילָהּ, בְּאֵלִין בְּרַכָּאן
 דְּתַקִּינוּ רַבָּנָן בְּצִלוֹתָא, לְמִשְׁאֵל קָמִי מַלְכָּא.

בְּהֵוֹא זְמָנָא, כָּל דִּינִין דְּשְׁכִינְתָא תַתָּא, דְּאִיהִי הוּה"י
 אֲדֹנָי, מִתְהַפְּכָן לְרַחְמִי, כְּגוּוֹנָא דָּא יְדוּ"ד,
 לְקַיִים (ישעיה א') אִם יִהְיוּ חֲטָאִיכֶם כְּשָׁנִים כְּשֶׁלֶג יִלְבִּינוּ,
 יְדוּ"ד. אִם יֵאָדְמוּ כְּתוֹלַע. דוד"י. כְּצֶמֶר יִהְיוּ, יְדוּ"ד. כָּל
 דִּינִין (נ"א כָּל דִּינִין דְּדָא) מִתְּלַבְּנִין מִשְׁכִּינְתָא עֲלָאָה.

וְאִיהִי שְׁכִינְתָא דוד"י, (בראשית ג') לַהֵט הַחֶרֶב הַמִּתְהַפֶּכֶת
 לְשִׁמּוֹר אֶת דֶּרֶךְ עֵץ הַחַיִּים. וְאוּקְמוּהָ רַבָּנָן,
 דְּמַתְּהַפְּכָא זְמַנִּין רַחְמִי, זְמַנִּין דִּינָא פְּעָמִים אַנְשִׁים,
 פְּעָמִים נָשִׁים. זְמַנִּין דִּינָא, כְּגוּוֹנָא דָּא יְדוּ"ד. זְמַנִּין
 רַחְמִי, כְּגוּוֹנָא דָּא יְדוּ"ד. דְּהָא אִיהוּ מַסְטְרָא דְּאִילָנָא
 דְּחַיִּי, כָּל דִּינִין מִתְהַפְּכִין לְרַחְמִי. וּמַסְטְרָא דְּעֵץ הַדַּעַת
 טוֹב וְרַע, כָּל רַחְמִי מִתְהַפְּכָן לְדִינָא, לְמִידָן בְּהוּ לְאִינוּן
 דְּעַבְרֵי עַל פְּתַגְמֵי אוּרִייתָא.

וְעֵץ דָּא בְּעֲלָמָא דְּאִתִּי, דְּאִיהוּ בִּינָה, כָּל שְׁמָהֶן דְּדִינָא
 מִתְהַפְּכִין בְּהָ (לְדִינָא) רַחְמִי, בְּגִין דָּא אוּקְמוּהָ רַבָּנָן,
 לֹא כְּהָעוֹלָם הַזֶּה הָעוֹלָם הַבֵּא. וּבְגִין דָּא, בִּינָה, אִיהִי
 לַהֵט הַחֶרֶב הַמִּתְהַפֶּכֶת, דְּמִתְהַפֶּכֶת מְדִינָא לְרַחְמִי

לְצַדִּיקִים, לְמִיָּהֵב לֹוֹן אֲגָרָא בְּעֵלְמָא דְאַתִּי. מְלָכוֹת, לְהַט
הַחֲרֵב הַמֵּתֶהֱפֹכֶת, מֵרַחֲמֵי לְדִינָא, לְמִידָן בְּהַ לְרִשְׁיַעֲיָא
בְּעֵלְמָא דִּין. (דף כ"ח ע"א)

אַבְל מֵעַץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, דְּאִיהוּ פְּגוּוֹנָא דְמִטָּה, זְמַנִּין
דְּמֵתֶהֱפֹכִין הַנְּשִׁים לְשָׂדוֹת, אֲנָשִׁים לְשָׂדִים. וּבְגִין
דָּא, (בראשית כ"ט) וַיִּגַּד יַעֲקֹב לְרַחֵל. וּבְגִין דָּא, אוֹקְמוּהָ
רַבְּנָן, דְּלִית לִיהּ לְבַר נָשׁ לְשִׁמְשָׁא עִם אֶתְתִּיהּ, עַד
דְּמִסְפַּר עָמָה, שָׁמָא נִתְחַלְפָּה לוֹ בְּשִׂידָהּ. בְּגִין דְּלֵהַט בְּעַץ
הַדַּעַת טוֹב וְרַע, מֵתֶהֱפֹכֶת מֵטוֹב לְרַע, וְאִי תִימָא
דְּמַכְשָׁפֵי פֶרְעָה, דְּכֹתִיב וַיַּעֲשׂוּ כֵן הַחֲרָטוּמִּים בְּלִטְיָהֶם.
הוּוּ מְהֶפְכִין אֵינּוֹן מִטּוֹת דְּלֵהוֹן לְנַחֲשִׁין. וּמִסְטָרָא דְּאֵלִין
הַפּוֹכֵן יְכַלִּין לְאַתְהֶפְכָּא. (ע"כ תוספתא).

וְאִמְרַת אֶל אֶהְרֹן קַח אֶת מִטְּךָ. מֵאֵי טַעְמָא מִטָּה
אֶהְרֹן, וְלֹא מִטָּה מִשָּׁה. אֶלָּא, הֵהוּא דְּמִשָּׁה אִיהוּ
קַדִּישָׁא יְתִיר, דְּאַתְגְּלִיף בְּגַנְתָּא עֲלָאָה בְּשָׁמָא קַדִּישָׁא,
וְלֹא בְּעֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְסַאָבָא לִיהּ בְּאֵינּוֹן חוּטְרִין
דְּחַרְשִׁיא. וְלֹא עוֹד, אֶלָּא לְאַכְפִּיא לֹוֹן לְכָל אֵינּוֹן
דְּאַתִּיין מִסְטָרָא דְּשָׁמָא לָא, בְּגִין דְּאֶהְרֹן אֶתָּא מִימִינָא,
וְשָׁמָא לָא אֶתְכַפִּיא בִּימִינָא.

רַבִּי חֲזִיא שָׁאִיל לְרַבִּי יוֹסִי, הָא גְּלִי קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא, דְּאֵינּוֹן חַרְשִׁין יַעֲבֹדוּן תְּנִיבִיא, מֵאֵי גְבוּרְתָּא

אִיהוּ לְמַעְבַּד קָמִי פְּרַעָה תַנִּינִיָא. אָמַר לִיהּ, בְּגִין דְּמַתְמָן
 הוּא שִׁירוּתָא לְאַלְקָאָה, וּמְשִׁירוּתָא דְתַנִּינָא שְׂאֲרֵי
 שׁוֹלְטַנְיָה, (נ"א לְשׁוֹלְטַנְיָה וּמְשִׁירוּתָא דְשׁוֹלְטַנְיָה שְׂרִי לְאַלְקָאָה) כְּדִין, חָדוּ
 כּוֹלְהוּ חֲרָשִׁי, דְּהָא רִישׁ חֲכַמְתָּא דְנַחֲשׁ דִּילְהוֹן הָכִי הוּא.
 מִיַּד אַתְהֵדֵר הַהוּא תַנִּינָא דְאַהֲרֹן לְאַעָא יְבִישָׁא, וּבִלְע
 לֹון.

וְעַל דָּא תּוּוּהוּ, וַיִּדְעוּ דְשׁוֹלְטַנָּא עֲלָאָה אִית בְּאַרְעָא,
 דְּאִינוּן חֲשִׁיבוּ, דְּהָא לְתַתָּא, (נ"א לְעֵילָא) בַּר מַנִּיִּיהוּ לָא
 אִית שְׁלֹטַנָּא לְמַעְבַּד מִיַּדִּי, כְּדִין, וַיְבַלַּע מִטָּה אַהֲרֹן,
 מִטָּה אַהֲרֹן דִּיִּיקָא, דְּאַתְהֵדֵר לְאַעָא וּבִלְע לֹון.

וְעַל דָּא עֲבַד אַהֲרֹן תְּרִין אַתִּין, חַד לְעֵילָא, וְחַד לְתַתָּא.
 חַד לְעֵילָא, תַנִּינָא עֲלָאָה דְשְׁלֹטָא עַל אִינוּן דְּלְהוֹן.
 חַד לְתַתָּא, דְשְׁלִיט אָעָא עַל תַנִּינָא דִּילְהוֹן. וּפְרַעָה חֲכָמִים
 הוּא מְכַל חֲרָשׁוּי, וְאַסְתַּכַּל דְשְׁלֹטַנָּא עֲלָאָה שְׁלִיט עַל
 אַרְעָא, שְׁלִיט לְעֵילָא שְׁלִיט לְתַתָּא.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אִי תִימָא, חֲרָשִׁיא כָּל מַה דְּעַבְדִּין לָאו
 אִיהוּ אֲלָא בְּחִיזוּ דְעֵינָא, דְּהָכִי אַתְחֹזִי, וְלָא יִתִּיר,
 קָא מְשַׁמַּע לָן וַיְהִי דִיִּיקָא, דְּכַתִּיב וַיְהִי לְתַנִּינִים. וְאָמַר
 רַבִּי יוֹסִי, אֲפִילוּ אִינוּן תַנִּינָא דִּילְהוֹן אַהֲדְרוּ לְמַהוּי
 אַעִין, וְאַעָא דְאַהֲרֹן בִּלְע לֹון.

כְּתִיב, (יחזקאל כ"ט) הַנְּנִי עָלֶיךָ פְּרַעָה מְלֹךְ מְצָרִים הַתַּנִּים

הַגְּדוֹל הַרוֹבֵץ בְּתוֹךְ יְאוּרֵיו. מִתְמָן שְׂרוּתָא לְתַתָּא
בְּשׁוּלְטָנָא דִּילְהוֹן. אֲבָל חֲכַמְתָּא דִּילְהוֹן, לְתַתָּא מִכְּלָהוּ

דִּרְגִין אִיהוּ. (אינון)

תָּא חֲזִי, חֲכַמְתָּא דִּילְהוֹן בְּדִרְגִין תַּתָּאִין, לְאַכְפִּיין לֹון
לְאַלִין דִּרְגִין בְּדִרְגִין עֲלָאִין, רִישֵׁי שׁוּלְטָנוּתְהוֹן
וְעֻקְרָא דִּילְהוֹן, לְתַתָּא מִהֶהוּא תַנִּינָא, וּמִשְׁתַּלְשָׁן
בְּתַנִּינָא, דֶּהָא מִתְמָן נְטִיל חֵילָא דִּרְגָא עֲלָאָה דִּילְהוֹן.
מִשְׁמַע דְּכַתִּיב, (שְׁמוֹת י"א) אֲשֶׁר אַחַר הַרְחִיבִים.

רַבִּי חֲזִיא, הָוָה יְתִיב יוֹמָא חֲדָא, אֲבָבָא דְתַרְעָא דְאוּשָׁא.
חֲמָא לִיהָ לְרַבִּי אֶלְעָזָר חֲדָ קֶטְפִירָא טָאסָא גִבִיָה,
אֲמַר לִיהָ לְרַבִּי אֶלְעָזָר, מִשְׁמַע, דְּאֶפִילוּ בְּאוּרְחֻךְ כֹּלָא
תַּאֲיִבִין לְמַהֲךְ אֲבַתְרֶךְ. אַהֲדַר רִישָׁא וְחֲמָא לִיהָ. אֲמַר,
וְדַאי שְׁלִיחוּתָא אִית גִּבִיָה. דֶּהָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּכֹלָא
עֲבִיד שְׁלִיחוּתִיהָ, וְכַמָּה שְׁלִיחִין אִית לִיהָ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא, דְּלָא תִימָא מְלִין דְּאִית בְּהוּ רוּחָא בְּלַחוּדֵיהוּ, אֶלָּא
אֶפִילוּ אִינוּן מְלִין דְּלִית בְּהוּ רוּחָא.

פְּתַח וְאֲמַר, (חֲבֻקֵק ב') פִּי אֶבֶן מְקִיר תִּזְעַק וְכַפִּיס מִעֵץ
יַעֲנֶנְהָ. כַּמָּה אִית לִיהָ לְבַר נָשׁ לְאוּדְהָרָא מַחֻבּוּי,
דְּלָא יַחְטָא קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְאִי יִימָא מֵאן יִסְהִיד
בֵּיהָ. הָא אֲבַנֵי בֵּיתִיהָ וְאֶעֵי בֵּיתִיהָ יִסְהִידוּ בֵּיהָ. וְלִזְמַנִּין
דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲבִיד בְּהוּ שְׁלִיחוּתָא. תָּא חֲזִי חוּטְרָא

דְּאֵהָרָן, דְּאֵיהוּ אָעֵא יְבִישָׁא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא שִׁירוּתָא
 דְּנִסְיָן עֵבֵד בֵּיהּ, וְתֵרִי שְׁלִיחוּתֵי בֵּיהּ אֶתְעֵבִידוּ. חַד דְּאֵיהוּ
 אָעֵא יְבִישָׁא וּבִלַּע לְאִינוּן תַּנְיִיָּא דִּילְהוֹן. וְחַד דְּהָא
 לְשַׁעְתָּא אֶתְהַדֵּר בְּרוּחָא וְאֶתְעֵבִיד בְּרִיָּה.

אִמַּר רַבִּי אֶלְעָזָר, תַּפַּח (דף כ"ח ע"ב) רוּחִיהוֹן, דְּאִינוּן
 דְּאִמְרִין, דְּלֹא זְמִין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַחֲיָא
 מִתְיָא, וְהֵיךְ יִתְעֵבִיד מִנֵּיהוּ בְּרִיָּה חֲדָתָא. יִיתוּן וְיַחֲמוּן
 אִינוּן טַפְשָׁאִין חֲיִיבֵיָּא, רְחִיקִין מְאֹרֵיָּתָא, רְחִיקִין
 מִנֵּיהּ, בִּידֵיהּ דְּאֵהָרָן הָוֵה חוּטְרָא, אָעֵא יְבִישָׁא, וְקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא לְפוּם שַׁעְתָּא אֶהְדֵּר לֵיהּ בְּרִיָּה, מְשַׁנָּא בְּרוּחָא
 וְגוּפָא. אִינוּן גּוּפִין, דְּהוּוּ בְּהוּ רוּחִין וְנִשְׁמָתִין קַדִּישִׁין,
 וְנִטְרוּ פְּקוּדֵי אֹרֵיָּתָא, וְאֶשְׁתַּדְּלוּ בְּאֹרֵיָּתָא יִמָּא
 וְלִילֵי, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא טָמִיר לוֹן בַּעֲפָרָא. לְבַתָּר,
 בְּזַמְנָא דִּיחֲדֵי עֲלָמָא, עַל אַחַת פַּמָּה וְכַמָּה דִּיעֵבֵד לְהוּ
 בְּרִיָּה חֲדָתָא.

אִמַּר רַבִּי חֲיָא, וְלֹא עוּד, אֶלָּא דִּיהוּא גּוּפָא דִּיהוּהּ,
 יְקוּם. מִשְׁמַע דְּכְתִיב, (ישעיה כ"ו) יִחִיו מִתִּיד, וְלֹא
 כְּתִיב יְבָרָא, מִשְׁמַע דְּבִרְיִין אִינוּן אֲבַל יִחִיו. דְּהָא (בראשית
 קל"ז ע"ב) גִּרְמָא חַד, יִשְׁתַּאֲר מִן גּוּפָא תַּחוּת אֲרַעָא, וְהוּא
 לָא אֶתְרַקֵּב וְלֹא אֶתְבְּלִי בַּעֲפָרָא לְעֵלְמִין, וּבִהוּא זְמָנָא,
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יִרְכַּךְ לֵיהּ, וְיַעֲבִיד לֵיהּ כַּחֲמִירָא

בְּעִיסָהּ, וַיִּסְתַּלַּק וַיִּתְפַּשֵּׁט לְאַרְבַּע זְוֵיּוֹן וּמִנִּיהַ יִשְׁתַּכְּלַל
 גּוֹפָא וְכָל שְׁיִיפוּי. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְהִיב בֵּיהּ רוּחָא
 לְבַתֵּר. אָמַר לִיהּ רַבִּי אֶלְעָזָר הַכִּי הוּא. וְתָא חֲזִי, הֵהוּא
 גִּרְמָא בְּמַה אֶתְרַכֵּךְ. בְּטַל. דְּכַתִּיב, (ישעיה כ"ו) כִּי טַל אִוְרוֹת
 טַלְךָ וְגו'.

וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה אָמֹר אֵל אֶהְרֹן קַח מִטָּךְ וּנְטֵה יָדְךָ
 עַל מִימֵי מִצְרַיִם עַל נְהַרוֹתָם עַל יְאוּרֵיהֶם וְעַל
 אֲגַמִּיהֶם וְעַל כָּל מְקוֹה מִימֵיהֶם וַיְהִי דָם וְגו'. אָמַר רַבִּי
 יְהוּדָה, הָאִי קָרָא אֵית לְאִסְתַּכְּלָא בֵּיהּ, וְהִיךְ יְכִיל לְמַהֲךָ
 לְכָל הַנִּי אֲתֵרִי. (ולא עוד אלא) וְתוּ, דְּהָא כְּתִיב וַיִּמְלֵא
 שְׁבַעַת יָמִים אַחֲרֵי הַכּוֹת ה' אֶת הַיָּאֹר. אֶת הַיָּאֹר כְּתִיב,
 וְאֵת אֲמַרְתָּ עַל מִימֵי מִצְרַיִם עַל נְהַרוֹתָם עַל יְאוּרֵיהֶם
 וְעַל אֲגַמִּיהֶם.

אֵלָא, מִימֵי מִצְרַיִם נִילוּס הוּוּה. וּמִתְמָן אֲתַמְלִיין כָּל
 אֵינּוֹן שְׂאָר אֲגַמִּין וַיִּאֲוֵרִין וּמִבּוֹעֵין וְכָל מִימִין
 דִּילְהוֹן. וְעַל דָּא, אֶהְרֹן לֹא נָטָה לְמַחָאָה אֵלָא לְנִילוּס
 בְּלַחֲדוּי. וְתָא חֲזִי דְּהַכִּי הוּא, דְּכַתִּיב וְלֹא יִכְלוּ מִצְרַיִם
 לְשַׁתּוֹת מִיָּם מִן הַיָּאֹר.

אָמַר רַבִּי אַבְא, תָּא חֲזִי, מִיין תַּתְּאִין מִתְפַּרְשָׁאן לְכַמָּה
 סְטָרִין, (נ"א ומיין עלאי ע"כ וגו') (עלאין דְּהָא) וּמִיין עֲלָאִין
 מִתְכַּנְּשֵׁי בְּבִי כְּנִישׁוּ מִיָּא, דְּכַתִּיב, (בראשית א') וַיֹּאמֶר

אֱלֹהִים יִקְוּוּ הַמַּיִם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם אֶל מְקוֹם אֶחָד. וּכְתִיב
וּלְמִקְוֵה הַמַּיִם קָרָא יַמִּים. הֲאִי קָרָא אוּקְמוּהָ. וְתֵא חֲזִי,
הֵהוּא רְקִיעָא דְאִית בֵּיה שְׁמֵשׁא וְסִיְהָרָא כּוּכְבֵּיָא וּמִזְלֵי,
דָּא אִיהוּ בֵּי כְּנִישׁוֹת מֵיָא רַבָּא, דְּהוּא נָטִיל כּל מֵיָן,
וְאֲשְׁקִי לְאַרְעָא, דְּהִיא עֲלָמָא תַתָּאָה, כִּיּוֹן, דְּנָטִל מֵיָא
בְּדַר לֹון, וּפְלִיג לֹון לְכָל עֵיבֵר, וּמִתְמָן אֲתִשְׁקִיָּן כְּלָא.
וּבְזֻמְנָא דְדִינָא שְׁרִיָּא, עֲלָמָא תַתָּאָה לָּא יִנְקָא מִן הֵהוּא
רְקִיעָא, וְיִנְקָא מִסֵּטֶר שְׁמַאלָא, וּכְדִין אֲקָרִי
(ישעיה ל"ד) חָרַב לֵה' מְלֵאָה דָּם. וְוִי לְאִינוּן דְּיִנְקִין כְּדִין
מִינָהּ, וְאֲתִשְׁקִיָּן מִינָהּ, דְּבַהֵהוּא זְמָנָא יִמָּא יִנְקָא מִתְרִין
סֵטֶרִין, הֵוָה אֲתַפְּלֵג לְתַרִין חוּלְקִין, חֲוֹר וְסוּמְק. וּכְדִין
שְׂדֵי לִיאֹרָא חוּלְקָא דְּמִצְרַיִם, וְאֲלֻקֵי לְעֵילָא וְאֲלֻקֵי
לְתַתָּא. וְעַל דָּא שְׁתָּאן יִשְׂרָאֵל מֵיָא. וּמִצְרַאֵי דְּמָא.
אִי תִימָא בְּגִין גִּיעוּלָא הֵוָה וְלָא יִתִיר. תָּא חֲזִי, שְׁתָּאן
דְּמָא וְעָאֵל לְמַעֲיֵהוּ, וְאַסְתֵּלֵק וּבְקַע, עַד דְּהוּוּ
מְזַבְּנִין לֹון יִשְׂרָאֵל מֵיָא בְּמֻמוּנָא, וּכְדִין שְׁתָּאן מֵיָא
בְּגִינֵי כַּף שִׁירוּתָא לְאַלְקָאָה לֹון הֵוָה דְּמָא.
רַבִּי יִצְחָק פָּתַח הֲאִי קָרָא, (תהלים קמ"ה) אֲרוּמְמָךְ אֱלֹהֵי
הַמַּלְאָךְ וְאַבְרָכָה שְׁמָךְ לְעוֹלָם וָעֶד. תָּא חֲזִי, דָּוִד
לְקַבִּיל דְּרָגָא דִּילִיָּה קָאמֵר, דְּכְתִיב אֱלֹהֵי דִידִי. בְּגִין
דְּבַעָא לְסִלְקָא שְׁבַחִיָּהּ, וְלֹאֲעֵלָא לִיָּה לְנַהוּרָא עֲלָאָה,

לְאַתְעֲרְבָא דָא בְדָא, לְמַהוּי כְּלָא חַד. בְּגִינֵי כֶּף, אַרְוּמִמְךָ
אַלְהֵי הַמֶּלֶךְ וְגו'.

דְּתַנִּינֵן, כֹּל יוֹמוֹי דְדוֹד, אֲשֶׁת־דֵּל לְאַתְקִנָא כְּוִרְסִיָּה,
וְלֹא־נַהֲרָא אֲנַפְתָּהּ, בְּגִין דִּיגִין עָלֶיהָ וְאִיתְנַהֲרִי
תְדִיר נַהֲרָא תַתָּא (דף כ"ט ע"א) בְּנַהֲרָא עֲלָאָה, לְמַהוּי כְּלָא
חַד. וְכַד אַתָּא שְׁלֵמָה, אֲשַׁכַּח עֲלֵמָא שְׁלִים, וְסִיָּהֲרָא
דְּאַתְמַלְיָא, וְלֹא אֲצִטְרִיף לְאַטְרַחָא עָלָה לְאַנְהֲרָא. (ע"ב)
תָּא חֲזִי, בְּשַׁעֲתָא דְבַעֵי קוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא לְמִיסָב נּוֹקְמִין
מִעַמִּין עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה, אַתְעַר שְׁמָאֲלָא,
וְאַתְמַלְיָא סִיָּהֲרָא מִהֵהוּא סֵטְרָא דְמָא. וְכַדִּין, נִבְעִין
מִבּוּעִין וְנַחֲלִין דְלַתְתָּא, כֹּל אֵינּוֹן דְלִסְטֵר שְׁמָאֲלָא דְמָא.
וְעַל דָּא, דִּינָא דִּילְהוֹן דְמָא.

תָּא חֲזִי, כַּד הָאֵי דְמָא אַתְעַר (נ"א פד דִּינָא אַתְעַר עַל עֲלֵמָא בְּגִין הַהוּא
דְמָא דְקִטּוּלִין קוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא אַתְעַר) עַל עֲמָא, הַהוּא דְמָא
דְקִטּוּלִין אִיהוּ דִּיתְעַר עָלֵיָּהּ עֲמָא אַחְרָא וְקִטִּיל לּוֹן.
אַבְל (הַשְׁתָּא) בְּמִצְרִים, לָא בַּעָא קוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא
לְאַיִתְתָּא עָלֵיָּהּ עֲמָא אַחְרָא לְאַתְעַרָא עָלֵיָּהּ דְמָא
בְּגִין דִּישְׂרָאֵל הוּוּ בִּינֵיָּהּ, וְלֹא יִצְטַעְרוֹן בְּגִין דְדִיִּירִין
בְּאַרְעָא דִּילְהוֹן, אַבְל קוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא מְחָא לּוֹן בְּדְמָא,
בְּנַהֲרִין דְלְהוֹן, דְלָא הוּוּ יְכַלִּין לְמַשְׁתִּי.

וּבְגִין דִּישׁוּלְטָנוּתָא דְלְהוֹן, שְׁלֵטָא בְּהֵהוּא נַהֲרָא, פְּקִיד

קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְשׁוּלְטָנוּתָא דְלַהּוֹן בְּקַדְמִיתָא, בְּגִין
 דִּילְקִי דְחָלָא דְלַהּוֹן בְּקַדְמִיתָא, בְּגִין דְנִילּוּס חַד דְחָלָא
 דְלַהּוֹן הוּוּה, וְכֵן שְׂאָר דְחָלִין דְלַהּוֹן נִבְעִין דְמָא. הֵדָא הוּא
 דְכְתִיב וְהָיָה דָם בְּכָל אֶרֶץ מִצְרַיִם וּבַעֲצִים וּבַאֲבָנִים.

ר' חֲזִיָא קָם לִילִיָא חַד לְמַלְעֵי בְּאוּרֵייתָא, וְהוּוּה עֲמִיתָא ר'
 יוֹסִי זוּטָא, דְהוּוּה רַבִּיָא. פִּתַח ר' חֲזִיָא וַאֲמַר, (קדלת ט')
 לֵךְ אֲכוּל בְּשִׂמְחָה לַחֲמֶךָ וּשְׂתַה בְּלֵב טוֹב יִינַךְ פִּי כֹכַר
 רָצָה הָאֱלֹהִים אֶת מַעֲשֶׂיךָ. מַאי קָא חָמָא שְׁלַמָּה דְאֲמַר

הַאי קָרָא.

אַלָּא שְׁלַמָּה כָּל מְלוּי בְּחֻכְמָה הוּוּ, וְהַאי דְאֲמַר לֵךְ אֲכוּל
 בְּשִׂמְחָה לַחֲמֶךָ, בְּשַׁעֲתָא דְדַבַּר נָשׁ אֲזִיל בְּאוּרְחוּי
 דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְקָרַב לִיה
 לְגַבִּיָּה, וְיָהִיב לִיה שְׁלוּוָה וְנִיִּיחָא, כְּדִין נְהָמָא וְחֻמְרָא
 דְאֲכִיל וּשְׂתִי, בְּחַדוּוּה דְלֵבָא, בְּגִין דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 אַתְרַעֵי בְּעוּבְדוּי.

אַמַּר לִיה הֵהוּא רַבִּיָא, אִי הָכִי, הָא אֲמַרְתָּ דְכָל מְלוּי
 דְשְׁלַמָּה בְּחֻכְמָתָא הוּוּ, אֵן הוּא חֻכְמָתָא הָכָא. אַמַּר
 לִיה בְּרִי תְבַשְׁל בְּשׁוּלְךָ, וְתַחֲמִי הַאי קָרָא. אַמַּר לִיה עַד
 לָא בְּשִׁילְנָא יַדְעֵנָא. אַמַּר לִיה מְנָא לָן.

אַמַּר לִיה קָלָא חַד שְׂמַעְנָא מֵאֲבָא, דְהוּוּה אַמַּר בְּהַאי

קָרָא, דְּשִׁלְמָה קָא אַזְהַר לִיהּ לְבַר נָשׁ, לְאַעֲטָרָא לָהּ
 לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל בְּשִׁמְחָה, דְּאִיהּ סֵטְרָא דִּימִינָא, וְאִיהּ
 נְהֵמָא, דִּיתְעֵטֵר בְּחֻדוֹת. וּלְבַתֵּר, יִתְעֵטֵר בְּחֵמְרָא, דְּאִיהּ
 שְׁמַאלָא, בְּגִין דְּתִשְׁתַּכַּח בְּמַהִימְנוּתָא דְּכֻלָּא, חֻדוּתָא
 שְׁלִימְתָא, בִּימִינָא וּשְׁמַאלָא, וְכַד תְּהוּי בֵּין תַּרְווייָהּ
 כְּדִין כָּל בְּרַכָּאן שָׂרָאן בְּעֵלְמָא. וְכָל דָּא, כַּד אֲתַרְעִי
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעוֹבְדֵיהוֹן דְּבְנֵי נָשָׂא, הֵדָּא הוּא
 דְּכַתִּיב פִּי כָּבֵד רָצָה הָאֱלֹהִים אֶת מַעֲשֵׂיךָ. אַתָּא ר' חֵיִיא
 וּנְשָׁקִיָּה, אָמַר, חֵיִיךְ בְּרִי הַאי מְלָה שְׁבַקְנָא בְּגִינְךָ,
 וְהִשְׁתָּא יַדְעֵנָא, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעִי לְאַעֲטָרָא לָךְ
 בְּאוּרֵייתָא.

תּוּ פִּתַּח ר' חֵיִיא וְאָמַר, אָמור אֶל אַהֲרֹן קַח מִטָּף וּנְטֵה
 יָדְךָ עַל מִימֵי מִצְרִים. מֵאֵי טַעֲמָא אַהֲרֹן וְלֹא מִשָּׂה.
 אָלָא, אָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אַהֲרֹן מִיִּין קִיִּימִין
 בְּדוּכְתִּיָּה, וּשְׁמַאלָא בְּעִי לְנַגְדָּא מִיִּין מִתַּמָּן, אַהֲרֹן דְּאִתִּי
 מִתְּהוּא סֵטְרָא יִתְעַר לִיהּ, וְכַד שְׁמַאלָא נָקִיט לֹון, אֵינּוֹן
 יִתְהַדְרוּן דְּמָא.

תָּא חֲזִי תַתָּאָה דְּכָל דְּרָגִין מְחָא בְּקַדְמֵיתָא. אָמַר רַבִּי
 שְׁמַעוֹן מִתַּתָּאָה שָׂרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וַיֵּדָא
 דִּילִיָּה, מְחָא בְּכָל אֲצַבְעָא וְאֲצַבְעָא. וְכַד מָטָא לְדַרְגָּא
 עֲלָאָה דְּכָל דְּרָגִין, עָבַד אִיהּ דִּילִיָּה, וְעָבַר בְּאַרְעָא

דְּמִצְרַיִם, וְקָטַל כָּלֵא. וּבְגִינֵי כֶּף קָטַל כָּל בּוֹכְרֵינ בְּאַרְעָא
 דְּמִצְרַיִם, בְּגִין דְּאִיהוּ דְּרָגָא עֲלָאָה וּבוֹכְרָא דְּכָלֵא.

וְתָא חֲזִי, פֶּרְעָה הָוֵה שׁוֹלְטָנִיָּה בְּמִיָּא, (נ"א בְּקַדְמִיתָא וּמִתְתַּאָּה

שָׂרָא קוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא וְכַד מְטָא לְדְרָגָא עֵילָאָה דִּילְהוֹן דְּאִיהוּ בּוֹכְרָא דְּכָל דְּרָגִין

דִּילְהוֹן קָטַל כָּל בּוֹכְרָא בְּאַרְעָא דְּמִצְרַיִם בְּגִין הָהוּא דְּרָגָא עֵילָאָה וּבוֹכְרָא דְּכּוֹלָא וְתָא חֲזִי

פֶּרְעָה הָוֵה בּוֹכְרָא וְשׁוֹלְטָנִיָּה בְּמִיָּא) דְּכִתְיִב, (יחזקאל כ"ט) תְּתַנִּים הַגְּדוֹל

הָרוּבֵץ בְּתוֹךְ יְאוּרִיו, בְּגִין כֶּף אֶתְהַפֵּךְ נִהְרִיָּה בְּדָמָא

בְּקַדְמִיתָא. לְבַתַּר צְפַרְדְּעִים דְּמִשְׁמִי לֹון בְּקִלִּין טְסִירִין

מְקַרְקֵרִין בְּגוּ מֵעֵיָּהוּ, (נ"א מְקַרְקֵרִין בְּגוּ יְאוּרָא) וְנִפְקֵי מִגּוּ

יְאוּרָא, וְסִלְקֵי בִּיבְשָׁתָא וְרָאמִין קִלִּין בְּכָל סְטֵרִין, עַד

דְּאֵינּוֹן נִפְלִין כְּמִתִּין בְּגוּ בֵּיתָא.

וְרָזָא דְּמִלָּה, כָּל אֵינּוֹן עֶשֶׂר אֶתִּין דְּעֵבַד קוּדְשָׁא בְּרִיף

הוּא, כְּלָהוּ הָוּ מִגּוּ יְדָא תְּקִיפָא, וְהָהוּא יְדָא

אֶתְתַּקֵּף עַל אֵינּוֹן דְּרָגִין (דף כ"ט ע"ב) כּוֹלָהוּ שְׁלֹטְנוֹתָא דְּלְהוֹן,

בְּגִין לְבַלְבְּלָא דְּעֵתִיָּהוּ, וְלֹא הָוּ יְדְעֵי לְמַעְבַּד מִיָּדֵי. תָּא

חֲזִי, כָּל אֵינּוֹן דְּרָגִין דְּלְהוֹן, כִּיּוֹן דְּנִפְקֵי לְמַעְבַּד מִיָּדֵי,

דְּאֶתְחֲזִי לְכָלֵא לָא יְכָלִין (לְבַתַּר) לְמַעְבַּד מִיָּדֵי. (אֵימַת כְּד) (נ"א

בְּגִין הָהוּא) יְדָא תְּקִיפָא (ס"א שְׂרִיָּא) דְּשְׂרִיָּא עֲלֵיָּהוּ. (דְּכִתְיִב)

(שְׁמוֹת ז') וְשִׁרְץ הֵיאֹר צְפַרְדְּעִים וְעֵלוּ וּבָאוּ בְּבֵיתְךָ. ר'

שְׁמַעוֹן פָּתַח וְאָמַר, (ירמיה ל"א) קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמַע נְהִי

בְּכִי תִמְרוּרִים רָחַל מִבְּכָה עַל בְּנֵיהּ וְגוֹ'. תָּא חֲזִי, הָאֵי